

Słowacja - podstawowe informacje

Republika Słowacka

powstała w wyniku podziału Czechosłowacji i jest niepodległym państwem od 1 stycznia 1993 r.

obszar: 49 039 km²
 ludność: 5 426 645 mieszkańcy
 stolica: Bratysława (450 tys. mieszkańców)
 język urzędowy: słowacki
 waluta: EURO

Słowacja graniczy z: Polską, Czechami, Austrią, Węgrami, Ukrainą.

Władze państwowe:

Prezydent Republiki Słowackiej ?
Andrej Kiska - <http://www.prezident.sk/>

Przewodniczący Parlamentu (Nodnora Slovenskej republiky) ?
Andrej Danko - <http://www.nrsr.sk/>

Premier Republiki Słowackiej ?
Robert Fico - <http://vlada.sk/>

Główne miasta:

Bratysława (Bratysława) 429 tys. mieszkańców
 Košice (Koszyce) 234 tys. mieszkańców
 Prešov (Preszów) 91 tys. mieszkańców
 Żylina (Żylina) 85 tys. mieszkańców
 Nitra (84 tys. mieszkańców)

Banská Bystrica (Baška Bystrzyca) 80 tys. mieszkańca. <h3 style="margin-left: 1.14cm; text-indent: -1.14cm; margin-bottom: 0cm; line-height: 0.63cm;" lang="sk-SK">Główny rzeki:</h3> Váh Dunaj Morava Myjava Nitra Orava Hron Horná Slaná <h3 style="margin-bottom: 0cm; line-height: 0.63cm;">Największy zamek (spór 170):</h3> <p style="margin-bottom: 0cm; line-height: 0.63cm;" align="JUSTIFY">Spišsk hrád (Zamek Spišski)</p> <h3 style="margin-bottom: 0cm; line-height: 0.46cm;" lang="pl-PL">Najwyższy szczyt:</h3> <p style="margin-top: 0.16cm; margin-bottom: 0cm; line-height: 0.46cm;" align="JUSTIFY">Gerlachovská (Gerlach) ? 2655 m n.p.m.</p> <h3 style="margin-bottom: 0cm; line-height: 0.46cm;">Struktura narodowo-etniczna Słowacji:</h3> Słowacy ? 85% Węrzy ? 9,7% Romowie ? 1,7% Czesi ? 0,8% Rusini ? 0,4% Ukraińcy ? 0,2% Niemcy ? 0,1% Polacy ? 0,05% Morawianie ? 0,04% Rosjanie ? 0,03% Chorwaci ? 0,02% Bułgarzy ? 0,02% Serbowie ? 0,008% Żydzi ? 0,004% <p style="text-indent: 1.14cm; margin-top: 0.09cm; margin-bottom: 0cm; line-height: 0.46cm;" align="JUSTIFY"> </p> <p style="margin-top: 0.09cm; margin-bottom: 0cm; line-height: 0.46cm;" align="JUSTIFY">Słowacja dzieli się na 8 kraj (odpowiednik naszych województw), te zaś dzielą się na okresy (powiaty) ? 79 . Najmniejszych jednostek podziału terytorialnego są obce(gminy) ? 2 885 i mesta (miasta) ? 138.</p> <p style="text-indent: 3.43cm; margin-bottom: 0cm;">

lang="sk-SK">Banskobystrycki Kraj obejmuje powiaty: Bansk◊Bystrica, Slavnica, Brezno, Detva, Krupina, Lu◊nec, Polt◊, Rev◊ca, Rimavsk◊Sobota, Ve◊k◊ Krt◊ Zvolen, ◊arnovica, ◊iar n/ Hronom. ◊ilinsk◊ Kraj obejmuje powiaty: ◊ilina, Byt◊, ◊dca, Doln◊ Kub◊, Kysuck◊Nov◊Mesta, Liptovsk◊ Mikul◊ Martin, N◊estovo, Ru◊omberok, Tur◊anske Teplice, Tvrdo◊◊. <p style="margin-bottom: 0cm; line-height: 0.64cm;"> </p> <h3 lang="sk-SK"><p style="margin-bottom: 0cm; line-height: 0.21cm;" lang="sk-SK" align="JUSTIFY"> </p> Historia S◊owacji</h3> <p style="margin-right: 0.13cm; text-indent: 0.76cm; margin-bottom: 0cm; line-height: 0.55cm;" align="JUSTIFY"> </p> <p style="margin-right: 0.13cm; text-indent: 0.76cm; margin-bottom: 0cm; line-height: 0.55cm;" align="JUSTIFY">W epoce br◊zu obszar S◊owacji zamieszkiwa◊y r◊e plemiona oraz grupy etniczne. W ◊r◊◊ach pisemnych jest mowa o Celtach, Rzymianach i plemionach germa◊kich. Plemiona s◊owia◊kie dotar◊y do Kotliny Karpackiej w V i VI stuleciu. Powsta◊o w◊czas pa◊two Samona ? najstarsza zachodnios◊owia◊ka formacja pa◊twowa.</p> <p style="margin-right: 0.13cm; text-indent: 0.76cm; margin-bottom: 0cm; line-height: 0.55cm;" align="JUSTIFY">Pod koniec VIII wieku powsta◊o na terenach s◊owackich ksi◊two Nitra◊kie w◊adane przez ksi◊ia Pribin◊ W833 roku zosta◊o ono podbite przez Mojmira I staj◊c si◊cz◊i◊ sk◊adow◊ Wielkich Moraw. </p> <p style="margin-right: 0.13cm; text-indent: 0.76cm; margin-bottom: 0cm; line-height: 0.55cm;" align="JUSTIFY">W 863 r., na zaproszenie ksi◊ia wielkomorawskiego, przybyli z Bizancjum Cyryl i Metody ? tw◊cy pi◊miennictwa s◊owia◊kiego, kt◊zy podnie◊li znaczenie j◊yka staros◊owia◊kiego do rangi j◊yka liturgii. Wykopaliska archeologiczne potwierdzaj◊ wysoki rozw◊ cywilizacyjny Wielkich Moraw oraz bogactwo duchowe i materialne tego pa◊twa.</p> <p style="margin-right: 0.13cm; text-indent: 0.76cm; margin-bottom: 0cm; line-height: 0.56cm;" align="JUSTIFY">Na pocz◊tku X wieku Pa◊two Wielkomorawskie przesta◊o istnie◊ za◊ tereny dzisiejszej S◊owacji sta◊y si◊cz◊i◊ wczesnofeudalnego Kr◊estwa W◊ierskiego. Nast◊ne stulecia by◊y bardzo trudne, albowiem obszar ten n◊a◊y najazdy Tatar◊ (1241) i Turk◊. Po przegranej przez wojska kr◊a Ludwika II Jagiello◊zyka bitwie pod Mochaczem (1526) i znacz◊cych stratach terytorialnych, Pressburg (dzisiejsza Bratys◊awa) staje si◊na p◊ora wieku miastem sto◊ecznym. </p> <p style="margin-right: 0.13cm; text-indent: 0.76cm; margin-bottom: 0cm; line-height: 0.56cm;" align="JUSTIFY">Wiek XVII obfitowa◊ cz◊tymi powstaniem antyfeudalnymi i antyhabsburskimi. Kolejne stulecie (XVIII wiek) sta◊o si◊okresem rozwoju gospodarczego po powsta◊ych spustoszeniach. Znacz◊cy rozw◊ dokona◊ si◊w tym czasie w g◊nictwie. Rozw◊ ten zaowocowa◊ otwarciem w 1770 r. w Ba◊kiej Szczawnicy Akademi G◊niczej, pierwszej tego typu szko◊y wy◊szej na ◊wiecie. ?</p> <p style="margin-right: 0.13cm; text-indent: 0.76cm; margin-bottom: 0cm; line-height: 0.56cm;" align="JUSTIFY">Wiek XVIII obfitowa◊ cz◊tymi powstaniem antyfeudalnymi i antyhabsburskimi. Kolejne stulecie (XVIII wiek) sta◊o si◊okresem rozwoju gospodarczego po powsta◊ych spustoszeniach. Znacz◊cy rozw◊ dokona◊ si◊w tym czasie w g◊nictwie. Rozw◊ ten zaowocowa◊ otwarciem w 1770 r. w Ba◊kiej Szczawnicy Akademi G◊niczej, pierwszej tego typu szko◊y wy◊szej na ◊wiecie. ?</p>

0.76cm; margin-bottom: 0cm; line-height: 0.56cm;" align="JUSTIFY">Okres panowania cesarzowej Marii Teresy (1741-1780) odznaczył się zarówno jako czas intensywnego rozwoju gospodarczego, a także jako czas reform w edukacji, rolnictwie, wojsku oraz sztuce.

<p style="margin-right: 0.13cm; text-indent: 0.76cm; margin-bottom: 0cm; line-height: 0.56cm;" align="JUSTIFY">Przed XVIII i XIX rozpoczyna się proces kształtowania się świadomości narodowej i poczucia odrębności historycznej i kulturowej Słowian z północnej części Królestwa Węgierskiego. W latach 30-tych XIX w., w kręgu studentów z preszburzkiego liceum tworzy się grupa, która w duchu nurtu romantycznego, zainspirowana ruchami rewolucyjnymi (w tym także polskim), a przede wszystkim w odpowiedzi na węgierski nacjonalizm doprowadza do redefinicji programu narodowego. Przywódcą grupy Ludovik Štúr stworzył polityczny program narodowy dla Słowaków i jako publicysta, dziennikarz, poseł oraz przywódca rewolucyjny walczył o prawa narodowe dla Słowaków i Słowian w ramach Cesarstwa Austriackiego. W trakcie Wiosny Ludów Słowacy walczyli przeciwko węgierskim rewolucjonistom po stronie cesarza austriackiego a poniesiona przez nich klęka zakończyła proces tzw. słowackiego odrodzenia narodowego. Słowacki ruch narodowy pozbawiony swoich przywódców oraz spójnego programu politycznego ustąpił miejsca postępującej madyaryzacji, która zwłaszcza po reformie konstytucyjnej z 1867 i powstaniu Austro-Węgier, przyjęła bardziej radykalną formę

</p> <p style="margin-right: 0.13cm; text-indent: 0.76cm; margin-bottom: 0cm; line-height: 0.56cm;" align="JUSTIFY">Wybuch I wojny światowej i starania emigrantów, głównie z Ameryki Północnej, doprowadziły do powstania nowej szansy dla Słowaków w powojennym porządku. W wyniku działań wojennych i zabiegów dyplomatycznych 28 października 1918r. dochodzi do powstania Czechosłowacji – państwa dwóch bratnich narodów – czeskiego i słowackiego.

</p> <p style="margin-right: 0.13cm; text-indent: 0.76cm; margin-bottom: 0cm; line-height: 0.55cm;" align="JUSTIFY">W konsekwencji podpisania układu monachijskiego w 1938 r. i porozumienia Jylickiego doszło do autonomizacji Słowacji w ramach państwa Czechosłowackiego.

</p> <p style="margin-right: 0.13cm; text-indent: 0.76cm; margin-bottom: 0cm; line-height: 0.55cm;" align="JUSTIFY">14 marca 1939 r. parlament słowacki ogłosił niepodległość Słowacji. Republika Słowacka, która istniała przez okres II wojny światowej była dyktatorskim państwem, ściśle podporządkowanym III Rzeszy Niemieckiej. U schyłku II wojny światowej, w wyniku działań wojennych, nieuchronności porażki faszystów oraz pogarszającej się sytuacji społeczno-gospodarczej dnia 29 sierpnia 1944 r. wybuchło na Słowacji drugie (po warszawskim) z największych powstań antyfaszystowskich.

</p> <p style="margin-right: 0.13cm; text-indent: 0.76cm; margin-bottom: 0cm; line-height: 0.55cm;" align="JUSTIFY">Po II wojnie światowej Słowacja wróciła do ustroju sprzed 1938 r. stając się częścią unitarnej Republiki Czechosłowackiej, w której od 1948 r. pełnię władzy państwowej przejął komuniści.

</p> <p style="margin-right: 0.13cm; text-indent: 0.76cm; margin-bottom: 0cm; line-height: 0.55cm;" align="JUSTIFY">W wyniku reform „praskiej wiosny” 1968 r. Czechosłowacja stała się państwem federalnym, tym samym Słowacka Republika Socjalistyczna uzyskała swój odrębny parlament i rząd.

</p> <p style="margin-right: 0.13cm; text-indent: 0.76cm; margin-bottom: 0cm; line-height: 0.55cm;" align="JUSTIFY">Na fali zmian ustrojowych w Europie Środkowo-Wschodniej, w listopadzie 1989 roku doszło w Czechosłowacji do przejścia władzy przez opozycję demokratyczną, która w historii została

zapisana jako "aksamitna rewolucja". Nowa władza rozpoczęła zmiany systemowo-gospodarcze oraz proces rozliczania się z komunistyczną przeszłością. Po wyborach parlamentarnych w 1992 roku i braku perspektyw na porozumienie na szczeblu federacyjnym pomiędzy liderami dwóch zwyczajnych obozów (Václav Klaus w Czechach i Vladimír Mečiar na Słowacji) podjęto starania w celu podziału Czeskiej i Słowackiej Republiki Federalnej. 1 września 1992 roku Słowacka Rada Narodowa uchwaliła Konstytucję Republiki Słowackiej, która weszła w życie 1 stycznia 1993 roku wraz z zanikiem Czechosłowacji i powstaniem dwóch suwerennych państw – Republiki Słowackiej i Republiki Czeskiej.

Od 29 marca 2004 r. Republika Słowacka jest krajem członkowskim Paktu Północnoatlantyckiego (NATO) a Unii Europejskiej od 1 maja 2004 r.